

Beslutningsforslag nr. B 28. Fremsat den 15. november 1990 af Svend Auken (S), Erling Christensen (S), Pia Gjellerup (S), J. K. Hansen (S), Klaus Hækkerup (S), Lykketoft (S), Lone Møller (S), Stavad (S) og Trøjborg (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om reallønssikring gennem lettelser til børnefamilier og lettelser for mellem- og lavindkomstgrupper samt styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag, der sikrer reallønnen for lav- og mellemindkomstgrupperne og med særlig vægt på lettelser for børnefamilier.

Forud for de kommende overenskomstforhandlinger sikres reallønnen gennem skattelettelser og nedsatte takster og kontingenter, samtidig med at konkurrenceevnen forbedres.

Der gennemføres indgreb over for skatte-tænkning og omgøelser, der kan finansiere både de foreslåede lettelser og en aktiv erhvervs-politik samt føre til en nedsættelse af statens budgetunderskud.

Der skabes finansiel dækning for, at følgende lettelser gennemføres:

- 1) 6 pct.-skatten afskaffes fra 1991 for alle indkomster under 200.000 kr.
- 2) Fra 1992 afskaffes 6 pct.-skatten fuldstændig, samtidig med at 12 pct.-skatten forhøjes til 16 pct. og bundgrænsen for denne skat hæves til 240.000 kr. (1992-tal). Omlægningen er første led i en ændring af skattesystemet med det formål at få lavere trækprocenter og at gennemføre en begrænsning af fradragsværdierne. Finansieringen af første led skaffes bl.a. gennem en effektiv beskatning af store avancer på aktiesalg, erhvervsejendomme og spekulation i værdipapirer samt gennem en effektiv lignings- og kontrolindsats over for skatte- og afgiftsunddragelser. Omlægning

gen gennemføres på en sådan måde, at også énindkomstfamilier opnår lettelser. Skatteloftet sænkes til 66 pct.

- 3) Reglerne for skat og modregning af indkomstbestemte ydelser ændres fra 1992, så der reelt indføres et »skatteloft« på 66 pct. også for pensionister og børnefamilier.
- 4) 3 pct.-fradraget (højest 3.700 kr.) forhøjes fra 1992 til 4 pct. (højest 4.300 kr.) til særlig gavn for pensionister, efterlønsmodtagere og andre lavindkomstgrupper.
- 5) Med start i 1991 gennemføres en gradvis lettelse og omlægning i samordningsfradraget for tjenestemandspensionister.
- 6) Børnefamilieydelsens værdi forhøjes ekstraordinært i to omgange, pr. 1. januar 1991 og pr. 1. januar 1992, hver gang med 500 kr. pr. barn, og ydelsen indregnes fra 1992 i forældrenes skattemæssige bundfradrag, der derved forhøjes med 15.300 kr. for børn under 4 år og 13.300 kr. for børn over 4 år.
- 7) Loftet for forældrebetaling i daginstitutioner sænkes, og der gennemføres obligatorisk søskenderabat og forbedrede fripladsgrænser.
- 8) A-kasse-kontingentet sænkes med 1.300 kr. om året, og de lediges dagpengeret sikres mod forringelser.
- 9) Der sker en nedsættelse af afgifter, der belastar grænsehandelen.

10) Selskabs- og virksomhedsskatten nedsættes til 38 pct. i 1991 og 36 pct. i 1992, og reg-

lerne for opgørelse af den erhvervmæssige indkomst forenkles.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget indeholder de forslag, som er nødvendige for at sikre lønmodtagernes realløn, samtidig med at virksomhedernes konkurrenceevne forbedres.

Lettelserne gives målrettet til lavindkomstmodtagere og mellemindkomstgrupper med almindelige indkomster og høj skat.

For forslagsstillerne er det helt afgørende, at de foreslåede ændringer ikke yderligere udhuler progressionen i det danske skattesystem. Derfor er det helt nødvendigt, at der gennemføres en effektiv beskatning af store arbejdsfrie indkomster, som i dag er fuldstændig skattefri.

Udviklingen hen imod lavere marginalskatte i lande, vi sammenligner os med, ledsages af en mere konsekvent beskatning af avancer og andre kapitalindkomster som hovedfinansieringskilder. Som eksempler kan nævnes skattereformer i USA og Sverige.

De lettelser, som gennemføres, må ikke efterlade en ubetalt regning, som øger underskuddet på statsfinansieringen, og som vil nødvendiggøre senere efterregning til befolkningen.

Forslagets gennemførelse betyder, at marginalskatte allerede i 1991 nedsættes med 6 pct. for ca. 800.000 skatteydere i forhold til 1990. I 1992 vil kun de ca. 500.000, som tjener mest, skulle betale en ekstraskat, i forhold til de over 1,6 mio. skatteydere, som i 1990 er omfattet af ekstraskatterne.

Der er altså tale om betydelige nedsættelser af marginalskatte for meget store grupper af skatteydere, samtidig med at forslaget indeholder en betydelig forenkling.

Omlægningen af skattesystemet, som den her er foreslået, er første led i en større skatteomlægning, der skal tilpasse det danske skattesystem til den internationale udvikling.

Skatte- og afgiftspolitik i europæisk perspektiv

En væsentlig del af den omstillingsproces, der skal lette erhvervslivets vej til ny vækst og øget beskæftigelse, vedrører det danske skatte- og afgiftssystem. Med udviklingen af det indre marked og den almindelige internationalisering af erhvervsliv og kapitalmarked er den tid forbi, hvor det enkelte land kan vælge sin skatte- og afgiftspolitik uafhængigt af omverdenen, uden at det koster i tabt valuta og beskæftigelse.

Tilpasning til de andre lande, der har store arbejds-giverafgifter og sociale bidrag, betyder for Danmark først og fremmest, at udviklingen må gå i retning af lavere marginalskatte, færre fradrag og mindre værdi af fradragene og udvidet beskatningsgrundlag ved inddragelse af hidtil ubeskattede eller lavtbeskattede områder.

Det haster med at få tilrettelagt omstillingerne på skatteområdet, fordi der nødvendigvis må tages vidtgående hensyn til borgere og virksomheder, der har disponeret i tillid til gældende regler. Derfor er der brug for, at omstillingen sker som en proces over en årrække, der skal starte nu, hvis ikke Danmark skal tabe vigtige skridt i forhold til vore konkurrenter.

Derfor skal der aftales retningslinier for en flerårig ændring af skattesystemet.

Omlægningen skal indeholde en samlet set rimelig fordelingsprofil, som virker positivt på både erhvervslivet og statsfinansieringen, samtidig med at de ønskelige strukturtilpasninger iværksættes.

Der gives for det første via lettelser i afgifter, takster og kontingenter og ved særlige forbedringer for børnefamilierne en reallønsgaranti for personer med jævne indkomster og stor forsørgerbyrde.

For det andet omregnes børnefamilieydelsen fra 1992 til et særskilt personfradrag til forældrene, så den udbetales i form af skattelettelse i stedet for kontant udbetaling.

Skatte-, takst- og kontingentlættelser

	Mia. kr.	
	1991	1992
1) Lettelse af marginals-katten	2,8	5,5
2) Nedsættelse af a-kasse-kontingent med 1.300 kr. (nettoprovenu)	1,3	1,3
3) Takstreform for offentlig børnepasning	0,2	0,4
4) Marginalskatteloft for pensionister og børnefamilier og lættelser i samordningsfradraget	0,05	0,4
5) Forhøjelse af børnefamilieydelsen ..	0,55	1,1
6) Nedsættelse af afgifter og takster ...	1,0	1,0
7) Forhøjelse af 3 pct.-fradrag	-	1,0
8) Nedsættelse af selskabsskatten	0,8	1,6
9) Nedsættelse af virksomhedsskatten .	0,4	0,5
10) Afskaffelse af %'s regel i driftsmiddelafskrivning	0,3	0,4
Lættelser i alt	7,4	13,2

Ad nr. 1

I 1991 forhøjes bundfradraget for 6 pct.-skatten fra 155.100 kr. til 200.000 kr., dog således, at ægtepars samlede bundfradrag i kraft af overførsel højst kan være 310.200 kr.

I 1992 afskaffes 6 pct.-skatten, samtidig med at 12 pct.-skatten forhøjes til 16 pct. og bundgrænsen for denne skat hæves til 240.000 kr. (1992-tal).

68 pct.-skatteloftet nedsættes til 66 pct.

Ad nr. 2

Der sker en nedsættelse af lønmodtagernes a-kasse-kontingent med 1.300 kr., svarende til en skattelet-telse pr. år på netto ca. 650 kr. til alle arbejdsløsheds-forsikrede.

Ad nr. 3

Der gennemføres obligatorisk søskenderabat (højst 2/3 af samlet takst ved to børn), bedre friplads-regler og en gradvis reduktion af den maksimale for-ældrebetalingsprocent.

Ad nr. 4

Der gennemføres et »marginalskatteloft« eller der-til svarende foranstaltninger for pensionister og bør-nefamilier, som rammes af meget høje »sammenlagte marginalskatter«, når skatten tillægges aftrapning af indkomstbestemte ydelser. Løsningen skal tage sit

udgangspunkt i den betænkning om samspilsproble-merne, som vil fremkomme i begyndelsen af 1991. Målsætningen er, at der aldrig må tages mere end 66 pct. tilsammen i skat og aftrapning ved en indkomst-fremgang.

Der iværksættes en gradvis lættelse og omlægning i samordningsfradraget for tjenestemandspensionister med start i 1991.

Ad nr. 5

Børnefamilieydelsen forhøjes for alle børn under 18 år med 500 kr. i 1991 og med ekstra 500 kr. i 1992, men fra da af omregnet til et ekstra personfradrag til forældrene på 15.300 kr. pr. barn under 4 år og 13.300 kr. pr. barn over 4 år.

Ad nr. 6

Den nærmere udmøntning af fordelingen af ram-men, der er afsat til afgiftslættelser, afventer resultatet af forhandlingerne om reglerne for grænsehandel, idet der sigtes på lættelser, der både mindsker grænse-handelsproblemerne og har en klar social profil. Der afsættes dog forlods 100 mio. kr. til fortsat refusion til de regionale trafikkselskaber for dieselafgift.

Ad nr. 7

Standardfradraget hæves fra 1992 til 4 pct. og 4.300 kr. til særlig gavn for de laveste indkomster, ikke mindst pensionister og efterlønsmødtgere.

Ad nr. 8

Selskabsskatten nedsættes for indkomståret 1991 til 38 pct. og for indkomståret 1992 til 36 pct. Det for-udsættes endvidere, at selskabsskatten fra og med 1993 nedsættes til 30 pct., men i princippet samtidig gøres til en kildeskat. Selskaberne kan indbetale a conto i det løbende indkomstår og dermed nøjes med 30 pct. skat. Ved sædvanlig betaling tillægges en efter-skat-rente på 0,7 pct. pr. måned. Derved skal den foreslåede 30 pct.-selskabsskat reelt sammenlignes med knap 34 pct. efter gældende regler. Men de 30 pct. er direkte sammenlignelige med personskatte-procenterne, der vedrører løbende betalt skat. For at undgå spekulation i de lave selskabsskatter er en ef-fektiv avance- og likvidationsbeskatning nødvendig.

Ad nr. 9

Virksomhedsskatten nedsættes ligeledes gradvis til 30 pct. Nedsættelsen af virksomhedsskatten er kun acceptabel, hvis der opnås enighed om bedre styr på reglerne om udtræk m.v.

Ad nr. 10

Den nuværende regel om kun 25 pct. saldoafskrivning for ny erhvervede driftsmidler i anskaffelsesåret er en administrativ komplikation, der er indført dels for at skaffe et provenu, dels for at undgå statuskøb.

Begge hensyn vejer mindre tungt med en beskatningsprocent på 30. Reglen foreslås derfor ophævet med betydelige forenklinger og lettelser for erhvervslivet til følge. Herefter vil afskrivningsprocenten for driftsmidler, maskiner m.v. konsekvent være 30.

Finansieringselementer

	1991 Mia. kr.	1992 Mia. kr.
Ramme afsat til ophævelse af dobbeltbeskatning	0,6	0,6
Ekstra indtægt fra ny udbyttebeskatning	0,1	0,1
Skærpet beskatning ved konkurs og akkord	*)0,2	0,5
Begrænsning af handel med underskudsselskaber	*)0,1	0,2
Skærpet beskatning ved førtidig ophævelse af pensionsordninger	0,2	0,2
Kursgevinstloven	*)0,6	0,6
Ophævelse af udlandslempelsen	*)0,7	0,7
Øvrige indgreb mod skatteflugt	*)0,5	0,5
Ophævelse af indeksering af afskrivninger	*)0,2	0,4+
Afvikling over 6 år af adgangen til at nedskrive varelagre	*)1,5	1,5
Afskaffelse af investeringsfondshenlæggelse	*)2,0	1,85÷
Afskaffelse af 5 pct.-straksfradrag for bygninger	*)0,75	0,7÷
Omlægning af røgtobaksafgift	0,8	0,8
Begrænsning af kredittid for cigaretafgift	—	0,5÷
Dieselafgift ved vejtransport	1,0	1,2
Forstærket restanceinddrivelse	0,3	0,2
Aktieavancebeskatning/storaktionærer	0,3	0,4+
Ejendomsavancebeskatning og saldoafskrivning på bygninger med fællesafskrivningssats	*)0,3	0,4+
Kontantværdiansættelse af ny driftsmidlers afskrivningsgrundlag	*)0,1	0,2+
Effektiv beskatning af frynsegoder	0,4	0,4
Afskaffelse af etableringskontoindskud	0,2	0,2÷
Øvrige forslag fra Skatteministeriets forenklingbetænkning	0,5	0,6
Uvildigt ankenævn og forbedret ligning	0,4	0,5+
Afskaffelse af formueskatteloft og mere reel værdiansættelse af aktiver	0,0	0,2
Andelsselskaber under A/S-beskatning	0,0	0,1
Kulbrinteskot og forhøjet sats	*)0,4	0,4
Omlægning af fradrag og kapitalafkastbeskatning	0,0	0,8
Finansiering i alt	*)12,15	14,75

Kommentarer til finansieringselementerne

Tegnene + og ÷ ud for beløbene markerer tendens til stigende eller faldende provenu de nærmest følgende år.

For de med *) markerede elementer kommer en væsentlig del af indkomstårets provenu først i statskassen det efterfølgende finansår.

Men selskabsskattelettelsen belaster heller ikke de offentlige kassers likviditet i 1991. Der er derfor i forhold til Budgetdepartementets seneste skøn tale om en reel forbedring af statsfinansierne i 1991 med ca. 3 mia kr.

De 500 mio. kr. vedrørende kredittid for cigaretter er en engangsindtægt, og varelagernedskrivningerne holder op med at bidrage efter 1995. Andre elementer

som afskaffelse af indekseringen af afskrivningsgrundlaget samt avancebeskatning af aktier, andre værdipapirer og erhvervsjendomme m.v. vil imidlertid trække så meget opad, at fra et toppunkt på ca. 16 mia. kr. i 1995 kan der regnes med et lille fald til et niveau på knap 15 mia. kr. over det nuværende niveau og derefter igen en svag stigning.

Derfor hænger lettelser og finansiering statsfinansielt og finanspolitisk godt sammen.

Vedrørende de enkelte finansieringselementer

Ekstra indtægt af udbyttebeskatning opnås ved, at regeringens lovforslag ændres, så den generelle udbytteskat forhøjes fra 25 til 30 pct. og skatten på udbytteindtægt over 30.000 kr. fra 40 til 50 pct. Derved er der sikkerhed for, at camoufleret løn til hovedaktionærer ikke bliver et problem.

Skærpselser i kursgevinstloven sker ved begrænsning af tabsfradragets ret hos personer og indførelse af en værnregel mod lånefinansieret opkøb af blåstemplede papirer. Allerede i Skattelovrådets betænkning fra 1985 om kursgevinstbeskatning var der en anbefaling af, at mindsterentereglen suppleres med en beskatning af kursgevinster på fordringer, der erhverves for lånte midler (balanceoppustning).

Øvrige indgreb mod skatteflugt vedrører stop for sambeskatning med udenlandske datterselskaber, i hvert fald uden for EF-området. Desuden må der skaffes hjemmel til at beskatte genvundne afskrivninger og ejendomsavancer, når ejeren bor i udlandet m.v.

Fuldstændig afskaffelse af investeringsfondsordningen sker i sammenhæng med nedsættelse af virksomhedsskatten til efterhånden kun 30 pct.

Afskaffelse af 5 pct.-straksfradrag for bygninger er foreslået af Skatteministeriets forenklingssudvalg. Provenuet anvendes som delvis betaling af lettelserne i selskabs- og virksomhedsbeskatningen.

Nedsat refusion af erhvervslivets dieselaftgift gennemføres som foreslået, men med aflastning på 100 mio. kr. for de kollektive trafikelskaber, således at takstforhøjelser på kollektiv personbefordring undgås.

Aktieavancebeskatning gennemføres for storaktionærer med årlig omsætning ud over 50.000 kr., mens hovedreglen om skattefrihed bevares for småaktionærer. Der gennemføres regler, som forhindrer spekulation i solvente likvidationer af aktie- og anpartsselskaber.

Ejendomsavancer bliver bortset fra ejerboligsalg undergivet beskatning af værdistigninger ud over 1. januar 1991. For afskrivningsberettigede bygninger

indføres samtidig saldoafskrivning med en fælles afskrivningssats. Det forudsættes, at ejendomsavancebeskatningen kan udskydes ved geninvestering i fast ejendom, idet der opereres med kun to saldi, én for afskrivningsberettigede ejendomme og én for ikke afskrivningsberettigede ejendomme, hvor avancen er skattepligtig.

Vedrørende frynsegoder kan opnås et stort enkeltbidrag ved forenklet værdiansættelse af fri bil efter den model, der har været overvejet i Skatteministeriets forenklingssudvalg.

Etableringskontoordningen afskaffes i overensstemmelse med indstillingen fra skatteministerens embedsmænd i forenklingssudvalget. Over halvdelen af midlerne genbeskattes, fordi der ikke sker nogen faktisk etablering. Det viser, at ordningen ikke længere lever op til sit formål.

Andre forslag fra forenklingssudvalget vedrører justeringer i reglerne om forskudsafskrivning, goodwill, nedskrivning på husdyrbesætninger m.v. samt reglerne om kørsel mellem skiftende arbejdspladser. Kendelser og domme, som ikke er anket, har medført, at praksis og regelsæt er blevet uholdbare.

Forbedret ligning af de »tunge« sager gennemføres oprettelse af et eksperthold, der er både koordinerende og operativt, og som kan påtage sig opgaver over hele landet i et samarbejde med de kommunale skatteforvaltninger og de regionale told-/skattemyndigheder. Der gennemføres automatisk indberetning af a-kasse- og fagligt kontingent til skattemyndighederne, hvorved ligningen forbedres og ca. 400.000 skatteydere slipper for at indgive selvangivelse. Der oprettes et af skatteministeren uafhængigt nævn til at afgøre ankespørgsmål i principielle skattesager.

Bortfald af formueskatteoftet betyder i 1992 en merskat på 105 mio. kr. Resten af merprovenuet fremkommer ved at afskaffe de forvridninger, der følger af de nuværende nedslagsregler for visse erhvervsaktiver og de særlig lempelige regler for værdiansættelse af unoterede aktier.

Kulbrinteskatten kan skærpes og modvirke virkningen af selskabsskattenedsættelsen netop dér, hvor det ny prishop på olie og gas har skabt stærkt forbedret indtjening. Der skal ske dels en forhøjelse af kulbrinteskatteprocenten, dels en fremrykning af kulbrinteskattebetalingen.

Omlægning af fradrag og kapitalafkastbeskatning. På lidt længere sigt stiles der mod, at laveste indkomstskat og kapitalafkastbeskatning ligesom selskabs- og virksomhedsskatten nedsættes til ca. 30 pct.

For at få den personlige indkomstskat ned på dette niveau må den aflastes meget væsentligt ved brutto-

beskatning af samme karakter som andre landes arbejdsgiverafgifter og sociale bidrag.

Denne omlægning er ensbetydende med, at værdien af fradragene reduceres.

Imidlertid er der brug for en garanti for, at fradragsværdien ikke forringes for allerede stiftede realkreditlån i ejerboliger. Dette er nødvendigt for at fjerne usikkerheden på ejerboligmarkedet, undgå de mange tvangsauktioner og forhindre, at en kraftig generationsmæssig ulighed på ejerboligmarkedet bliver yderligere forværret. Trygheden er afgørende for at redde hårdt belastede familiers økonomi og sikre hårdt belånte huses omsættelighed.

Derfor gennemføres følgende:

- Den statslige 22 pct.-skat ændres gradvis fra 1992 til år 2001 fra at blive beregnet på grundlag af den skattepligtige indkomst til at blive beregnet af personlig indkomst (ligesom den nuværende 12 pct.-skat).
- Overgangen gennemføres ved, at værdien af ligningsmæssige fradrag og beskatningen (positiv/negativ) af kapitalindkomst gradvis fra og med 1992 nedsættes med 2 pct. pr. år, indtil der fra 2001 kun gives fradrag henholdsvis beskattes med den procent, der gælder til kommune, amt og kirke (dvs. i aktuelt niveau 29,5 pct.).
- For at friholde specielt realkreditlån i ejerboliger, der er optaget før den 1. november 1990, for

begrænsningen i fradragsværdien, indtil lånene er afviklet, udbetales fra statskassen en rabat til låntagerne. En sådan særordning kan administreres ved mellemregning mellem staten og realkreditinstitutionerne, der forpligtes til at nedsætte de særligt udpegede låns ydelser med en skattefri rabat på en voksende procentdel af den til enhver tid betalte renteudgift på lånet. Rabatten skal være 2 pct. i 1992 voksende til 22 pct. fra og med år 2001 og indtil lånets udløb.

- Merprovenuet fra ændring af fradragsværdi og kapitalafkastbeskatning (med fradrag for rabatordningen for gamle realkreditlån) anvendes til i løbet af overgangsperioden at opnå lavere marginalskat for alle.

1. Det nuværende standardfradrag (3 pct. af personlig indkomst, højst 3.700 kr. i 1991) forhøjes. Målet efter overgangsperioden er, at fradraget øges til 10 pct. af personlig indkomst, dog højst 10.000 kr.
2. Den proportionale skat nedsættes mærkbart.
3. Tillægsskatten sænkes gradvis fra 16 til 12 pct.

Det er nødvendigt at følge den skitserede skatteomlægning op med ændringer i udlignings- og tilskudssystemerne for kommunerne, således at forskelle i skatteprocenter i kommuner og amtskommuner mere præcist end i dag kommer til at afspejle forskelle i serviceniveau.